

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-779

15.11.2019

Міністру соціальної
політики України
СОКОЛОВСЬКИЙ Ю.С.

Шановна Юліє Сергіївно!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Кінзбурської В. О., оголошений на засіданні Верховної Ради України 15 листопада 2019 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додатки: депутатський запит на 5 арк. у 1 прим.
матеріали на 17 арк. - тільки адресату

З повагою

Д. РАЗУМКОВ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№ 1-049/19

" 29 " жовтня 2019 р.

**Міністру соціальної політики України
Соколовській Ю.С.**

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Щодо встановлення соціальної справедливості
по відношення до громадян,
які брали безпосередню участь
у ліквідації Чорнобильської катастрофи та її наслідків

Шановна Юліє Сергіївно!

До мене як народного депутата звернулась Ініціативна група з представлення інтересів та захисту Конституційних прав людини і громадянина, членів територіальних громад міста Харкова та Харківської області з проханням сприяти у встановленні соціальної справедливості по відношенню до громадян, які брали участь у ліквідації Чорнобильської катастрофи (далі - Ініціативна група).

У зверненні міститься інформація, що Ініціативна група була створена на Зборах громадян, членів територіальних громад сіл, селищ та міст України, які брали безпосередню участь у ліквідації Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу та її наслідків, які постраждали від радіаційного впливу та які потребують повного відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю внаслідок Чорнобильської катастрофи (Протокол Зборів від 25 жовтня 2017 року, м. Київ, Київський палац ветеранів), де зібралися представники з 15 областей України та м. Київ.

Збори доручили Ініціативній групі розробити План дій для співпраці з органами державної влади та органами місцевого самоврядування щодо встановлення Конституційного ладу в Україні в цілому, а також окремо з питань встановлення соціальної справедливості по відношенню до всіх категорій громадян, які брали безпосередню участь у ліквідації Чорнобильської катастрофи та її наслідків, які постраждали від радіаційного впливу та інших шкідливих чинників, і які потребують повного відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю внаслідок Чорнобильської катастрофи.

На думку Ініціативної групи:

- Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» № 796-ХІІ від 28.02.1991 р. не відповідає Конституції України. Усі нормативно-правові акти, які базуються на хибному визначенні події – Чорнобильської трагедії як катастрофи планетарного масштабу (у зазначеному Законі прописана як аварія) призвели до помилкового визначення та встановлення статусів громадян, які брали безпосередню участь у ліквідації Чорнобильської катастрофи та її наслідків, а також громадян, які постраждали від радіаційного впливу та інших шкідливих чинників. Наприклад, в документі «Посвідчення», яке наразі отримують вищезазначені громадяни, вказується статус учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, який не відповідає статусу громадян, які брали безпосередню участь у ліквідації Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу та її наслідків;

- статус в документі Посвідчення «Учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС» не відповідає статусу «Учасник ліквідації Чорнобильської катастрофи та її наслідків» у відповідності до визначення в ст. 16 Конституції України). Відтак, Ініціативна група ставить питання – чому учасникам ліквідації Чорнобильської катастрофи видаються посвідчення «Учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС», а потерпілим від Чорнобильської катастрофи – посвідчення «Потерпілий від Чорнобильської катастрофи»?;

- Кабінет Міністрів України Постановою від 9 червня 1997 р. № 571 затвердив «Положення про організацію і функціонування Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Це положення визначає основи організації та функціонування Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, як єдиної складової інформаційної системи державного обліку зазначених осіб. Складовою Державного реєстру є Український військовий реєстр і його підрозділи, що ведуться Міністерством оборони, Міністерством внутрішніх справ і Службою безпеки України. Наразі створені й функціонують лише Український військовий реєстр і його підрозділи, що ведуться вищезгаданими відомствами. Як стверджують заявники, станом на цей час, складова частина Державного реєстру України, яка передбачає облік громадян (цивільних), які брали безпосередню участь у ліквідації Чорнобильської катастрофи та її наслідків, не існує. Банк персональних даних цивільних громадян відсутній. Тобто, функціонування Державного реєстру в повному обсязі не організовано і не здійснюється у відповідності до вимог ст. 16 ЗУ «Про статус і соціальний захист громадян, які

постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» та Постанови Кабінету Міністрів України від 9 червня 1997 р. № 571 «Положення про організацію і функціонування Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Таким чином, на думку Ініціативної групи, штучно створено умови прямої дискримінації щодо честі та гідності по відношенню до цивільних громадян, яких свого часу було відряджено з підприємств та залучено до невоєнізованих формувань Цивільної оборони з метою ліквідації Чорнобильської катастрофи;

- заявники наголошують, що головна проблема у питанні Пенсійного забезпечення громадян, які брали безпосередню участь у ліквідації Чорнобильської катастрофи та її наслідків полягає в тому, що практика нарахування пенсій базується на застосуванні довідок про заробітну плату громадянами з підприємства основного місця роботи, що не відповідає положенню ст. 13 ЗУ «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», згідно якого саме Держава (а не підприємство - основне місце роботи громадянина) бере на себе відповідальність відшкодувати громадянам завдану шкоду (ушкодження здоров'я або втрату працездатності) внаслідок Чорнобильської катастрофи;

- 1 січня 2005 року набув чинності ЗУ «Про внесення змін до ст. 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»». Відповідно до цих змін (пункт 9 статті 7), осіб, залучених до складу формувань Цивільної оборони, і які стали інвалідами внаслідок захворювань, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, віднесено до інвалідів війни.

Ініціативна група зазначає, що оскільки механізм реалізації зазначених положень не визначено жодним нормативно-правовим актом, це призвело до вільного трактування вимог цієї статті Міністерством соціальної політики України. В результаті цього структурні підрозділи зазначеного відомства в регіонах (область, район), посиляючись на рекомендації Міністерства, вимагають виконати якісь додаткові умови, надати довідку окремо по кожному громадянину про залучення до дій у складі формувань цивільної оборони, і при цьому відмовляють громадянам, яких було відряджено з підприємств до складу невоєнізованих формувань Цивільної оборони з метою ліквідації аварії на ЧАЕС в отриманні документу - «Посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни». При цьому жоден нормативний документ з питань цивільної оборони не містить однозначної вимоги щодо обов'язковості видання розпорядчого документу про залучення кожної конкретної особи до дій у складі формувань цивільної оборони. Разом із тим, заявники звертають увагу на те, що відповідно до існуючих на час аварії на ЧАЕС правил з діловодства – розпорядчі документи з питань Цивільної оборони підприємств, установ та організацій не відносилися до їх основної діяльності, тому термін їх зберігання складав 3-5 років, після чого вони повинні були знищуватись. Отже, станом на сьогоднішній день, необхідні документи, які підтверджували участь формувань Цивільної оборони окремих підприємств, установ та організацій – або знищені, або відсутні.

Як стверджує Ініціативна група, в усіх вищезгаданих нормативно-правових актах відсутні правові підстави видачі зазначеної довідки та відсутні будь-які зобов'язання щодо накопичення та зберігання даної інформації;

- з огляду на зазначене вище, формування Цивільної оборони, у т.ч. і невоєнізованої, створювалися саме з метою виконання робіт з ліквідації наслідків аварій, катастроф та стихійних лих. Таким чином, громадяни, які виконували роботи з ліквідації Чорнобильської катастрофи, залучалися до виконання цих робіт саме у складі формувань Цивільної оборони.

З огляду на вищезазначене, Ініціативна група дійшла до висновку, що слід визнати, що громадяни, які брали безпосередню участь у ліквідації Чорнобильської катастрофи, залучалися до складу невоєнізованих формувань Цивільної оборони з метою виконання робіт з ліквідації Чорнобильської катастрофи та її наслідків, і тому мають право на встановлення статусу «особа з інвалідністю внаслідок війни» та отримання документу - «Посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни».

Ініціативною групою надано низку своїх пропозицій щодо вирішення згаданих вище проблемних питань.

Враховуючи вищезазначене, керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України», прошу:

- розглянути пропозиції Ініціативної групи з представлення інтересів та захисту Конституційних прав людини і громадянина, членів територіальних громад міста Харкова та Харківської області щодо вирішення згаданих вище питань на предмет їхнього можливого врахування в законодавстві України;

- про результати розгляду запиту повідомити у встановлений законом термін.

Додатки на 17 аркушах:

1. Копія звернення Ініціативної групи з представлення інтересів та захисту Конституційних прав людини і громадянина, членів територіальних громад міста Харкова та Харківської області на 6 арк.;
2. Копія додатку № 1 «ЗУ № 796-ХІІ не відповідає Конституції України» на 1 арк.;
3. Копія додатку № 2 «Статус в документі «Посвідчення» не відповідає Конституції України» на 1 арк.;
4. Копія додатку № 3 «Державний реєстр України (єдина інформаційна система)» на 1 арк.;
5. Копія додатку № 4 «Пенсії отримують у діапазоні: до 3000 грн та понад 10000 грн» на 1 арк.;
6. Копія додатку № 5 «Універсальна формула пенсійного забезпечення» на 2 арк.;
7. Копія додатку № 6 «Відповідь ХОДА щодо видачі Посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни» на 1 арк.;
8. Копія додатку № 7 «Залучення цивільних громадян до невоєнізованих формувань Цивільної оборони» на 1 арк.;

9. Копія додатку № 8 «Відповідь ДСНС стосовно невоєнізованих формувань Цивільної оборони» на 2 арк.;
10. Копія додатку № 9 «Пропонуємо видавати «Посвідчення» такого зразку...» на 1 арк.

З повагою

Народний депутат України

В.О. Кінзбурська
(посв. № 372)